

СТАНОВИЩЕ

За доктората на Тодор Минков Тодоров на тема **Методика за физическа подготовка на работещи чрез въжен достъп** за придобиване на образователно научната степен „Доктор“ по професионално направление 7.6 – Спорт, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“
Научен ръководител – доц. Александър Шопов - доктор.

Изготвил становището: доц. Антон Хиджов - доктор

Представеният за становище дисертационен труд на Тодор Тодоров е в обем от 140 стандартни печатни страници, включително литературен обзор и приложения, и е структуриран в увод , 4 глави, ползвана литература и приложения. В литературния обзор са включени 36 литературни източници, от които 18 на кирилица 7 на латиница и 11 интернет сайта. Разработката е онагледена добре с множество таблици, графики и схеми.

На пръв поглед прави впечатление малкия брой на литературните източници, което е лесно обяснимо с факта, че до този момент проблемът с подготовката на работещите чрез въжен достъп е твърде малко разработван и изследван, както от гледна точка на психофизическата подготовка на работещите така и от страна на нормативната база касаеща здравословните и безопасни условия на труд.

Представената разработка третира и развива един доста значим проблем на работещите чрез въжен достъп. Той е породен от липсата на необходимото количество компетенции /знания, умения, необходимо ниво на физическа подготвеност/ което се изразява в значим брой контузии,

злополуки и травми на работещите чрез въжен достъп. Това и значителния приносен момент на разработката я характеризират като дисертабилна и представлява принос към развиващата се с високи темпове професия на работещите чрез въжен достъп.

В първа глава „Постановка на проблема“ на 48 страници докторанта ни представя проблемите на историческото развитие, влиянието на развитието на технологиите и представя психографска характеристика на професията. По-нататък прави анатомичен анализ на движенията при работа „от въже“ както и преглед на програмите и методиките за физическа подготовка в сферата на височинните технологии. Прегледът на видовете обучение по някои от системите /APAC и IRATA/, както и анализът на някои проблеми на обучителния процес логично довеждат докторанта до формулиране на работна хипотеза, *че целенасоченото прилагане на експериментална методика за физическа подготовка ще допринесе за развитието на определени двигателни способности на работещите чрез въжен достъп, които са необходими за правилното и безопасно осъществяване на работния процес.*

В глава втора е формулирана със заглавието „Цел, задачи, организация на изследването и методика за физическа подготовка “. Тук личното ми мнение е, че по- правилно и обхватно би било, главата да е именувана „Методология, методи и организация на изследването“. Ето и доводите ми- в спортната наука методологията съдържа в себе си следните основни конструкти: цел, задачи на изследването, предмет, обект и субект на изследването.

Целта на разработката е формулирана ясно и обхватно, и кореспондира с темата на разработката.

Задачите на изследването са формулирани прецизно и са достатъчни за постигане на поставена по горе цел. На тази основа докторанта формулира обекта и предмета на разработката, които са формулирани прецизно.

Методиката на изследването е коректно избрана, а използвания инструментариум от методи и тестове са напълно достатъчни за постигането на поставените задачи, и коректния и обхватен анализ на резултатите което е видно и в главата посветена на анализа на резултатите от изследването. Използваният тестови инструментариум е достатъчно подробно описан. Докторанта борави свободно с широк кръг изследователски методики, които познава в детайли. Контингента на изследването обхваща 42 човека, подбрани по определени критерии.

Организацията на изследването е протекла в четири основни етапа в периода 2019 – 2021 година.

Логично, главата завършва с представянето на авторската разработка на „Специализирана методика за физическа подготовка на работещи чрез възен достъп”. Посочени са методичните единици на обучението и етапите през които то преминава, като са описани подробно вида упражнения, броя повторения и времената за почивка между сериите и периодите на прилагането им. Разработената методика представлява основния научен принос на докторанта. Забележката ми тук е, че по коректно би било методиката да бъде наречена „Експериментална специализирана методика .....” Това обаче не намалява значимия приносен момент на методиката.

В главата „Резултати и анализ“ данните от проведените изследвания и научни експерименти са подробно описани, коректно и достатъчно задълбочено, и обхватно са анализирани и онагледени чрез таблици и графики, което спомогна на докторанта да достигне до коректни свързани с резултатите от изследванията изводи.

На основата на използваните статистически методи в голяма степен достоверно е потвърдена работната хипотеза на докторанта, а именно, че *„целенасоченото прилагане на експерименталната методика за физическа подготовка ще допринесе за развитието на определени двигателни способности на работещите чрез въжен достъп, които са необходими за правилното и безопасно осъществяване на работния процес“*.

Разработката е добре онагледена с множество таблици, схеми и фигури, които спомагат за по-доброто и детайлно вникване в получените от изследванията резултати.

В главата „Изводи и препоръки“ Тодор Тодоров, базирайки се на анализа на данните от изследванията, формулира изводи и препоръки за бъдещата работа, които покриват поставените задачи на изследването и имат значителен практически принос за бъдещата подготовка, и безопасна работа на хората работещи чрез въжен достъп.

Представения автореферат е изготвен според изискванията и представя в концентриран вид дисертационния труд на докторанта.

Всичко посочено до тук ми дава основание да препоръчам на членовете на уважаемото научно жури да присъдят на докторанта Тодор Минков Тодоров образователно научната степен „Доктор” по професионално направление 7.6 – Спорт, докторска програма „Теория и методология на спортната наука” .

Изготвил становището:

/доц. А. Хиджов д-р/